

søge Statslaan til og opføre Bygninger paa, medfører det for det første Trang til en noget større Bygning, men det er ydermere klart, at hvis saa Udstykningsforeningens Formand gør Krav paa at ville have den Del af Lodden betalt af de Penge, som kan faas som Statslaan, vil det utvivlsomt resultere i, at saa bliver der for faa Penge til Haandværkerne. Jeg ved ikke, om dette har været Tilfældet her i dette Forhold, men jeg kunde tænke mig det.

Jeg maa imidlertid sige efter at have set det originale Andragende, at de Byggesummer, som findes opført der, kan Kommissionens Formand ikke have forlangt, han kan ikke have forlangt, at der skulde opføres saa kostbare Bygninger. Efter min sikre Overbevisning maa Andragerne her tage fejl, det Ansvaer kan ikke lægges paa Kommissionens Formand, thi det vilde være fuldkommen klart for ham, at de Summer, omkring 7 000 Kr. i Gennemsnit, saa vidt jeg kan se, for Jordlodden og over 14 000 Kr. for hver enkelt af Ansøjerne til Bygninger, naar Besætning og Inventar tillige skal rummes indenfor Laaneværdien, 20 000 Kr., det kan Niels Thuesen, Kommissionens Formand, ikke have forlangt; thi saa vilde han ikke administrere Loven, saaledes som han skulde administrere den. Derfor vil jeg i Overensstemmelse med Ministerens Udtalelser meget fraraade at vedtage den af det ærede Medlem Hr. Pinholt foreslaaede Henviisning, saa meget mere som jeg tror, at Spørgsmaalet trænger til langt grundigere Oplysninger med Hensyn til, hvor Ansvaret ligger for, at disse Folk er blevet bragt i denne uheldige Stilling, end dem, der nu foreligger for det høje Ting.

Pinholt: Jeg glæder mig over, at den højtærede Landbrugsminister netop har udsendt et Cirkulære, hvoraf det fuldkommen tydeligt og klart fremgaar, at det er Parcellisterne selv, der maa bestemme, hvor meget de vil bygge; de kan naturligvis ikke bestemme, at de vil bygge for en ganske lille Sum, og saa faa en stor Sum til Betaling derfor, men Kommissionen maa naturligvis afgøre, om de Bygninger, der opføres, svarer til de Beløb, de skal have. Men Spørgsmaalet er nu tydeligt og klart afgjort af Ministeren, og

det tror jeg er i høj Grad rigtigt, og det er utvivlsomt en Følge, maaske ogsaa af dette Forhold her.

Det forekommer mig, at der ikke kan være saa stor Tvivl om, hvad der er sket. Naar Husmandskommissionsformandens Arkitekt udtrykkelig skriver til disse Parcellister, at de maa overhovedet ikke bygge eller bortlicitere, forinden han og Formanden er kommet til Stede og har givet Tilladelse til de Summer, de vil bygge for — der staar udtrykkelig i denne Skrivelse, at de maa ikke bortlicitere, inden disse er kommet til Stede og har fastsat, hvordan det skal være —, forekommer det mig dog at være et meget betydeligt Vidnesbyrd i Retning af, at disse Husmænd har Ret. Om der har været Fortilfælde ved Udstykninger i Ribe Amt, hvor man har søgt at luske nogle Tønder Land ind udenom, og om Husmandskommissionens Formand derfor har ment, at han maatte sørge for, at det Overskud, der kunde blive ved saadanne Udstykninger, kom Staten til gode, er en Sag for sig, det skal jeg ikke sige noget om, men der bliver ikke noget Overskud her.

At Kommissionens formanden har gjort det ud fra de bedste Hensigter overfor Staten og det offentlige og ogsaa overfor Husmændene, tvivler jeg aldeles ikke om, men at Resultatet er blevet overordentlig vanskeligt og overordentlig uheldigt, synes mig alligevel sikkert. Jeg vil gerne gentage, hvad han skriver: „dog maa ingen endelig Akkord afsluttes, forinden Niels Thuesen og undertegnede har anerkendt Byggesummen; vi vil til en nærmere bestemt Tid“ — de vil selv bestemme Tiden — „som senere vil blive dig meddelt, komme til Varde for at faa afsluttet den endelige Akkord.“

Nu staar altsaa Paastand mod Paastand, som den højtærede Landbrugsminister siger, og det kan jo være rigtigt nok, men jeg er dog ikke i Tvivl om, at det vilde være i høj Grad rimeligt, om det højtærede Finansudvalg, og den højtærede Minister maaske ogsaa, fik Lejlighed til at tale med disse Folk personligt; de er vist ogsaa villige til at komme her, baade Haandværkerne og Husmændene. Thi det er jo meget rigtigt, som den højtærede Minister udtaler, at de kunde anlægge en Proces mod For-